

NORGES HØYESTERETT

D O M

avsagt 19. september 2024 av Høyesterett i avdeling med

dommer Bergljot Webster
dommer Per Erik Bergsjø
dommer Arne Ringnes
dommer Erik Thyness
dommer Kine Steinsvik

HR-2024-1672-A, (sak nr. 24-093243STR-HRET)
Anke over Agder lagmannsretts dom 29. januar 2024

A (advokat John Christian Elden)

mot

Påtalemyndigheten (statsadvokat Thale Thomseth)

S T E M M E G I V N I N G

(1) Dommer **Thyness:**

Sakens spørsmål og bakgrunn

(2) Saken gjelder utmåling av straff for seksuell omgang som omfatter samleie med barn under 14 år, noe som etter straffeloven § 299 anses som voldtekt. Det er særlig spørsmål om hvordan straffen skal fastsettes når saken gjelder seksuell omgang ved flere anledninger.

(3) Domfelte A, som var 21 år da handlingene ble begått, ble satt under tiltale 12. mai 2023.

(4) Post I i tiltalen gjelder overtredelse av straffeloven § 300 bokstav a og b, jf. § 299 bokstav a og b. Grunnlaget er beskrevet slik:

«Ved flere anledninger i januar 2022 og februar 2022 i X, hadde han vaginalt samleie med B født 00.00.2008, slikket hennes kjønnsorgan, førte en eller flere fingre inn i hennes skjede, samt fikk henne til å suge hans penis og masturbere ham. Ved flere anledninger fikk han henne til å føre en eller flere fingre inn i skjeden.»

(5) Post II i tiltalen gjelder overtredelse av straffeloven § 311 første ledd, jf. annet ledd. Grunnlaget er beskrevet slik:

«Ved flere anledninger fra november 2021 til februar 2022 i X, kommuniserte han med B født 00.00.2008 på Snapchat. Han fikk henne til å produsere bilder og videoer av sin helt eller delvis nakne kropp, herunder fremstillinger som viste hennes blottede bryster og rumpe, og sende fremstillingene til han. Ved flere anledninger fikk han henne til å produsere lydopptak av at hun førte en eller flere fingre inn i skjeden og sende ham lydopptaket.»

(6) Ved Agder tingretts dom 21. august 2023 ble A funnet skyldig etter tiltalen og dømt til fengsel i 5 år og 3 måneder, samt til å betale 275 000 kroner i oppreisning til fornærmede.

(7) A anket til lagmannsretten over bevisbedømmelsen under skyldspørsmålet, straffutmålingen og oppreisningserstatningen.

(8) Agder lagmannsrett avsa 29. januar 2024 dom med slik slutning:

«1. A, født 00.00.2000, dømmes for overtredelse av straffeloven § 300 bokstav a) og b), jf § 299 bokstav a) og b), og straffeloven § 311 første ledd bokstav c), jf annet ledd, sammenholdt med straffeloven § 79 bokstav a), til fengsel i 7 – syv – år. Til fradrag i straffen kommer 3 – tre – dager for utholdt varetekt.

2. A, født 00.00.2000, dømmes til å betale oppreisningserstatning til B med 350 000 – trehundreogfemtitten – kroner innen 2 – to – uker fra dommens forkynnelse.»

(9) A har anket til Høyesterett over lagmannsrettens straffutmåling.

Mitt syn på saken

De faktiske forhold

(10) Lagmannsretten har lagt følgende forhold til grunn

«Tiltalte kom første gang i kontakt med fornærmede i juli 2021 da tiltaltes lillebror la ut en lenke på Snapchat ('shoutout') til tiltaltes Snapchat-konto, som fornærmede deretter la til i sine kontakter. Fornærmede var på dette tidspunktet forelsket i tiltaltes lillebror, og kommunikasjonen med tiltalte på Snapchat handlet først og fremst om dette. Kontakten mellom dem opphørte etter sommeren, og tiltalte slettet fornærmede fra sin kontaktliste i Snapchat.

Tiltalte og fornærmede gjenopptok kontakten på Snapchat i midten av november 2021.

...

Snapchat-samtalene mellom tiltalte og fornærmede ble raskt flørtende i tonen og etterhvert seksualisert. I begynnelsen av desember 2021 begynte tiltalte å sende bilder og videoer til fornærmede av sin penis, og av at han masturberte. Ved flere anledninger fikk han fornærmede til å sende seksualiserte bilder og videoer av seg selv tilbake, herunder av sin nakne rumpe og sine nakne bryster. Videre fikk han henne ved flere anledninger til å føre en eller flere fingre inn i skjeden og lage opptak av dette som hun sendte til ham. Opptakene viste ikke selve fingringen – kameraet var rettet mot tak og vegger – men lyden var på og tiltalte kunne høre lyden av handlingen. Denne typen meldingsutveksling pågikk løpende og relativt hyppig frem til begynnelsen av februar 2022. Tiltalte sendte slike bilder og videoer til fornærmede flere ganger per uke. Fornærmede sendte ofte, men ikke alltid, seksualiserte bilder/videoer av seg selv tilbake.

I slutten av desember 2021 tok tiltalte initiativ til at de skulle møtes fysisk. Fornærmede var skeptisk og nervøs på grunn av aldersforskjellen, men gikk til slutt med på å møtes. Det første møtet fant sted 02.01.2022 ved Y skole i Z. De satt på en benk og snakket om vanlige ting, som felles bekjente og hvordan de hadde det. De klemte og kysset. Både tiltalte og fornærmede har forklart, og retten legger til grunn, at fornærmede under denne samtalen sa til tiltalte at hun var 13 år, og at hun hadde bursdag i juli.

Tiltalte og fornærmede traff hverandre et par ganger til etter dette hvor de pratet, klemte og kysset. I de løpende samtalene på Snapchat snakket de flere ganger om sex. Under disse samtalene ble tiltalte gjort kjent med at fornærmede ikke hadde hatt samleie før, og at hun var skeptisk til dette.

Tiltalte og fornærmede møttes på nytt helgen 14.–15.01.2022. Tiltalte hentet fornærmede i en lånt bil, og de kjørte de til en parkeringsplass på toppen av X. I bilen befølte tiltalte fornærmedes nakne bryster, og tok initiativ til ulike former for sex. Han førte én eller flere fingre inn i fornærmedes skjede. Samtidig som han fingret henne fikk han fornærmede til å masturbere seg. Deretter fikk han fornærmede til å sitte oppå seg og hadde vaginalt samleie med henne. Det ble ikke brukt kondom. Samleiet ble avsluttet før tiltalte fikk utløsning.

Etter dette hadde tiltalte seksuell omgang med fornærmede to ganger til. Den andre gangen var i slutten av januar 2022, den tredje gangen var i begynnelsen av februar 2022. Ved begge anledninger ble fornærmede plukket opp av tiltalte i bil. De kjørte til

X, hvor de hadde seksuell omgang i bilen. Ved begge anledninger var den seksuelle omgangen den samme; tiltalte førte en eller flere fingre inn i fornærmedes skjede og slikket hennes kjønnsorgan. Videre fikk han fornærmede til å masturbere seg og suge hans penis. Han hadde også vaginalt samleie med fornærmede. Ved disse anledningene ble det brukt kondom, og tiltalte fikk utløsning. Den tredje gangen sprakk kondomet. Fornærmede ble stresset, og oppsøkte Helsestasjon for ungdom hvor hun fikk utskrevet angrepille.»

- (11) Fornærmedes foreldre ble kjent det som hadde skjedd 13. februar 2022. Fornærmede avsluttet forholdet til domfelte over SMS samme dag.

Generelt om straffutmålingen

- (12) Det skal utmåles straff for et straffbart forhold som omfatter tre tilfeller av samleie med barn under 14 år, samt et forhold som gjelder å ha skaffet seg tilgang til fremstillinger som seksualiserer barn. Etter straffeloven § 79 bokstav a skal det utmåles en fellesstraff for de to forholdene. Det tas utgangspunkt i straffen for det mest alvorlige forholdet og gis deretter et tillegg i straffen for det andre forholdet. Den samlede straffen baseres på skjønn, jf. HR-2017-1282-A avsnitt 75.
- (13) Jeg ser først på voldtektene, som er det klart mest alvorlige forholdet.
- (14) Det er en slik sammenheng i tid, sted og domfeltes forsett at voldtektene er å anse som ett sammenhengende straffbart forhold. Det innebærer at den innledende bestemmelsen i straffeloven § 79 om forhøyelse av strafferammen ved samtidig pådømmelse av flere straffbare forhold ikke kommer til anvendelse for så vidt gjelder voldtektene, men at det har funnet sted overgrep ved flere anledninger, er uansett skjerpende, og hvor stort tillegg det skal medføre i straffen, beror på skjønn.
- (15) Strafferammen for seksuell omgang med barn under 14 år, som etter loven alltid er å anse som voldtekt, er fengsel i inntil ti år, jf. straffeloven § 299. Blant annet når en voldtekt – som her – omfatter innføring av penis i skjede- eller endetarmsåpning eller fornærmedes munn, er strafferammen fra 3 inntil 15 år, jf. straffeloven § 300.
- (16) De aktuelle bestemmelsene i saken kom inn i straffeloven i 2009 etter at departementet i Prop. 97 L (2009–2010) hadde gått inn for å skjerpe straffenivået for seksuell omgang med barn under 14 år. Departementet uttaler følgende i punkt 5.4.2.1 på side 25 i proposisjonen:

«Som for voldtekt foreslår departementet en heving av minstestrafen til fengsel i 3 år, se punkt 5.1.2.2. Normalstraffnivået for seksuell omgang med barn under 14 år, som etter straffeloven 2005 vil anses å være voldtekt, bør ikke være lavere enn fengsel i 4 år, se punkt 5.4.2.3.»

- (17) Under punkt 5.4.2.3 uttaler departementet videre:

«Departementet mener normalstraffnivået i saker hvor minstestrafen kommer til anvendelse, bør være rundt fengsel i 4 år. Det klare utgangspunktet er at straffen skal være ubetinget.

Der det foreligger skjerpende omstendigheter, må straffnivået være høyere.

Det skal sterke formildende omstendigheter til for å utmåle en mildere straff enn fengsel i 4 år. ...

...

At den seksuelle omgangen har vært frivillig, kan ikke være en formildende omstendighet i straffutmålingen ettersom straffebestemmelsen nettopp bygger på den forutsetning at mindreårige ikke kan gi samtykke til seksuelt samkvem.»

- (18) Jeg tilføyer at departementet samtidig understreket at straffen fortsatt skulle utmåles etter en konkret vurdering av omstendighetene i den enkelte sak. Lovgiverføringene setter likevel rammer for hva som kan tas i betraktning, og hvor stor vekt individuelle forhold kan tillegges.

Den konkrete straffutmålingen

- (19) Det foreligger i saken her ingen forhold som kan gi grunnlag for å gå under normalstraffenivået på 4 år. Derimot er det enkelte skjerpende forhold.
- (20) Jeg legger for det første noe vekt på aldersforskjellen mellom partene på 8 år: Han var 21 år, og hun var 13 år. Dette innebærer at det var en ubalanse i alder og modenhet. Dette kan ikke utlignes av at fornærmede var 13,5 år da overgrepene fant sted, slik at det ikke manglet mye på at forholdet ville ha blitt subsumert under den mildere bestemmelsen i straffeloven § 302 om seksuell omgang med barn mellom 14 og 16 år, som har en strafferamme på fengsel inntil 6 år. Det går et tydelig skille ved 14 år.
- (21) Det er videre skjerpende at det ved én anledning fant sted samleie uten bruk av kondom, jf. HR-2018-884-A avsnitt 39. Derimot legger jeg ikke vekt på at kondomen sprakk ved en annen anledning. Dette må anses som et hendelig uhell.
- (22) Endelig legger jeg i skjerpende retning en viss vekt på at den seksuelle omgangen var omfattende: Den omfattet samleie, slikking av kjønnsorganer, innføring av fingre i skjede, masturbering og vaginalt samleie.
- (23) Ingen av de skjerpende forholdene kvalifiserer imidlertid for noen *vesentlig* økning i forhold til normalstraffen, som er høy og langt på vei må forutsettes å ta opp i seg mange ulike situasjoner.
- (24) Én gangs seksuell omgang som omfatter alle de forhold jeg har gjort rede for, ville isolert sett kvalifisere for fengsel i 4 år og 1 måned.
- (25) Det mest sentrale spørsmålet i saken her er hvor stort påslag som skal gis i straffen fordi det ikke bare dreier seg om seksuell omgang ved en enkeltstående anledning, men ved til sammen tre anledninger i løpet av en periode på omkring fire uker. Selv om alle tre tilfeller av seksuell omgang er å anse som ett straffbart forhold etter § 299, er vurderingen av hvilken betydning gjentagelsen skal ha for straffen, langt på vei parallell med en tilsvarende vurdering av flere separate straffbare forhold basert på straffeskjerpelsesprinsippet. Domstolene har ved slike vurderinger et betydelig rom for skjønn. Det sentrale i vår sammenheng er i hvilken grad gjentagelsen av overgrepene øker straffverdigheten samlet sett.

- (26) Etter min mening må det utmåles et ikke ubetydelig tillegg i straffen for at den seksuelle omgangen har funnet sted ved tre klart adskilte anledninger, likevel slik at den samlede straffen må bli merkbart lavere enn om vi hadde stått overfor voldtekt av tre ulike fornærmede. Samlet sett mener jeg at voldtektene kvalifiserer for en straff på fengsel i 5 år og 3–4 måneder.
- (27) Straffen skal også omfatte overtredelse av straffeloven § 311 som følge av at domfelte fikk fornærmede til å ta seksualiserte bilder og videoer av seg selv og sende dem til ham, jf. straffeloven § 311 første ledd, jf. annet ledd. Dette er et eget straffbart forhold, og straffeskjerpelsesprinsippet kommer til anvendelse. Forholdet står i nær sammenheng med overtredelsen av § 299 og øker bare i begrenset grad straffverdigheten av de straffbare overtredelsene sett i sammenheng.
- (28) Samlet sett er jeg kommet til at straffen passende kan settes til fengsel i 5 år og 4 måneder.

Konklusjon

- (29) Jeg stemmer for slik

D O M :

I lagmannsrettens dom, domsslutningen punkt 1, gjøres den endring at straffen settes til fengsel i 5 – fem – år og 4 – fire – måneder.

- (30) Dommer **Bergsjø:** Jeg er i det vesentlige og i resultatet enig med førstvoterende.
- (31) Dommer **Ringnes:** Likeså.
- (32) Dommer **Steinsvik:** Likeså.
- (33) Dommer **Webster:** Likeså.
- (34) Etter stemmegivningen avsa Høyesterett denne

D O M :

I lagmannsrettens dom, domsslutningen punkt 1, gjøres den endring at straffen settes til fengsel i 5 – fem – år og 4 – fire – måneder.